

Limfjordsrådets møde med Folketingets Miljøudvalg 18.02.2009

Behov for strammere lovgivning omkring gylletanke

Limfjordsrådet:

Limfjordsrådet er et politisk forum for samarbejde mellem de nye Limfjordkommuner, der samlet set har et opland til Limfjorden svarende til ca. 1/6 af Danmarks areal. Rådets formål er at understøtte forbedringer af Limfjordens miljøtilstand, herunder koordinering og rådgivning om tiltag til reduktion af belastningen på Limfjorden med henblik på at opnå mest miljø for pengene. Et særligt fokusemne for Limfjordsrådet er implementering af vandrammedirektivet samt Natura 2000 planerne, herunder udredning af mulige tiltag til opfyldelse af miljømålene, samt koordinering af limfjordkommunernes handleplaner, som udarbejdes i medfør af miljømålsloven.

Baggrund:

I februar 2008 glemmer en minkavler i Skive Kommune at slukke gyllepumpen. 1,8 millioner l. gylle løb ud i en mindre å med udløb i Harrevig (Limfjorden). Der blev konstateret døde fisk langs 3 km å-strækning og på stranden ved Harrevig. På denne baggrund udsendte Limfjordsrådet en pressemeddelelse den 5. marts 2008 med krav om strammere lovgivning for så vidt angår gylletanke. Allerede den 20. marts fandt et nyt gylleuheld sted i Limfjordsområdet. Som følge af et defekt tilbageløbsrør løb 100.000 l gylle ud omkring en gylletank på Mors. Heldigvis forårsagede det sidst gylleuheld ikke større miljøskade. På ny udsendte Limfjordsrådet en pressemeddelelse om behovet for en opstramning af lovgivningen og der blev rettet henvendelse til både Miljøministeren og Folketingets Miljø- og planlægningsudvalg.

Ændret lovgivning:

Limfjordsrådet har noteret sig, at lovkravene til gyllebeholdere efterfølgende er ændret i juni 2008¹, herunder at:

- Spjæld mellem fortank og lagertank ikke længere er tilladt.
- Pumperør skal sikres, så de enten svinger ind over beholderen og fastlåses i denne position, eller er forsynet med en afspærringsventil til pumperøret så gyllen ikke kan pumpes ud, når den ikke anvendes
- Pumpen skal være forsynet med timer, der sikrer, at der kun pumpes gylle ud svarende til en gyllevogn.
- Pumpen skal være forsynet med en afbryder, der skal være låst, når pumpen ikke anvendes.

¹ Se Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (bek. nr. 736 af 30/06/2008).

Yderligere tiltag nødvendig

Limfjordsrådet finder det positivt, at problemet således er erkendt. Det er dog Limfjordsrådets opfattelse, at ovennævnte tiltag ikke rækker til at sikre vandmiljøet, herunder Limfjorden. Derfor foreslår Limfjordsrådet en række yderligere indsatser for at sikre miljøet mod gylleudslip.

1. **Skrotningsordning.** Det er et faktum, at adskillige gylletanke er placeret på steder, hvor de ikke burde ligge ligesom en del ældre gylleanlæg stadig er i drift. Vi vil derfor foreslå en incitamentsordning, der fremmer den enkelte landmands overvejelser omkring placering af en ny gylletank med tilstrækkelig kapacitet eller leje af lagerkapacitet hos andre landmænd til erstatning for dårligt placerede og/eller ældre gylletanke.
2. **Beredskabsplan.** Det er vor opfattelse, at en hurtig og effektiv indsats ofte udgør forskellen på om et uheld er med eller uden uoprettelig skade. Derfor bør der være lovkrav om en individuel beredskabsplan (GPV) for forebyggelse/håndtering af gylleuheld for den enkelte bedrift. Planen bør tage hensyn til arbejdssikkerheden for personel, arbejds effektiviteten og naturligvis også sikkerhed for omgivelserne, herunder miljøet.
3. **Kortlægning af næsten uheld.** Endvidere vil vi anbefale, at der tages initiativ til kortlægning af alle "næsten-uheld". Denne kortlægning vil give den fornødne baggrundsviden, således, at man kan sikre sig at mange uheld fremover undgås.
4. **Økonomiske sanktioner.** Vi anbefaler, at man overvejer at øge muligheden for at rejse erstatningskrav - også når gylleuheldet omfatter skader på fjernt miljø. Endvidere anbefaler vi, at der bliver tale om objektivt ansvar - for så vil landmanden forsikre sig mod risikoen for erstatning. Forsikringsselskabet vil herefter sandsynligvis stille krav til gylletankens indretning samt til periodisk kontrol af alle tekniske forhold.
5. **Overvågning.** Der findes billige, elektroniske og meget effektive overvågningssystemer, som kan sikre mod gylleuheld. Det bør være et lovgivningskrav - evt. som et BAT-princip - at få disse installeret på alle eksisterende gyllebeholdere.
6. **Risikobassiner.** Limfjordsrådet ønsker, at det inden uheldet sker, er overvejet, hvor gyllen løber hen i tilfælde af uheld og at der stilles krav om, at denne gyllestrøm styres med volde e. lign. til "risikobassiner" (naturlige lavninger m.v.), hvorfra den kan suges op uden skade på vandmiljøet.

Det understreges at Limfjordsrådet ikke ønsker generelle lovgivningskrav om egentlige gyllebarriere omkring gylletanken. Dette som følge af landskabelige hensyn, problemer med regnvand, pladsmangel og ikke mindst fordi dette tiltag kun kan dæmme op for den mindst sandsynlige hændelse – At en gyllebeholder springer læk.

Poul Riis Roesen
Formand

Kristian Schnoor
Næstformand